

جلو‌های امید در صنعت بیمه

(بیمه در دهه توسعه و پیشرفت)

سید محمد کریمی

رئیس کل بیمه مرکزی ج.ا.ا.

۱۳۹۲

سرشناسه	:	کریمی، سیدمحمد، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	:	جلوه‌های امید در صنعت بیمه (بیمه در دهه توسعه و پیشرفت)/ سیدمحمد کریمی؛ ویراستار فاطمه دارنگ.
مشخصات نشر	:	تهران: بیمه مرکزی ایران، پژوهشکده بیمه، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	یازده، ۱۶۱ ص.: مصور، جدول، نمودار.
فروست	:	سری کتابهای تحول در صنعت بیمه؛ ۹۱.
شابک	:	978-600-6731-48-3
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	کریمی، سیدمحمد، ۱۳۴۰ - -- پیامها و سخنرانیها
موضوع	:	بیمه -- ایران
شناسه افزوده	:	بیمه مرکزی ایران. پژوهشکده بیمه
رده بندی کنگره	:	۴۹۲ ۸ / ک ۴۸ / ۷ / ۸۶۹۵ HG
رده بندی دیویی	:	۳۶۸ / ۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۱۸۳۸۰۸

جلوه‌های امید در صنعت بیمه (بیمه در دهه توسعه و پیشرفت)

نویسنده: سیدمحمد کریمی

ویراستار: فاطمه دارنگ

صفحه‌آرا: علی حسین صفری

ناظر فنی چاپ: علی حاتم‌آبادی

طراح جلد: یوسف رجبی

چاپ اول: ۱۳۹۲

چاپ: کارنگ

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۹۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۱-۴۸-۳

ناشر: پژوهشکده بیمه (وابسته به بیمه مرکزی ج.ا.ا.)

نشانی: تهران - سعادت‌آباد - میدان شهید تهرانی مقدم (کاج) - خیابان سرو غربی - پلاک ۴۳

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۴۴۹۹ تلفن: ۲۲۰۸۴۰۸۴ دورنگار: ۲۲۰۸۴۰۲۲

پست الکترونیکی: info@irc.ac.ir

وب سایت: www.IRC.ac.ir

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

پیشگفتار مؤلف

رهنمود مقام معظم رهبری مدظله العالی در نام‌گذاری دهه چهارم انقلاب اسلامی با عنوان **دهه پیشرفت و عدالت**، آغاز مرحله جدیدی در پویایی ایران اسلامی به سمت الگوی مطلوب اقتصادی است؛ الگویی که ثمره آن سعادت و رفاه دنیوی و اخروی انسان در ابعاد مادی و معنوی خواهد بود.

نهاد بیمه از جهت افزایش امنیت ذهنی و اطمینان خاطر و نیز توزیع عادلانه اثرات سوء مخاطره‌ها، نقش مهمی در بهسازی بستر اقتصادی جامعه دارد. این نهاد با کاهش زیان‌های ناشی از انواع خطرات متداول در عرصه‌های مختلف زندگی و کاهش فقر جبری ناشی از خسارت‌های غیرقابل پیش‌بینی، نقش مهمی در تحقق عدالت اقتصادی ایفا می‌کند. همچنین جایگاه این نهاد در تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری، افزایش تولید و اشتغال پایدار، موجب اهمیت آن در تحقق پیشرفت اقتصادی می‌گردد. به همین جهت نهاد بیمه از اجزای بی‌بدیل در **"الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت"** محسوب می‌شود.

بیمه مرکزی ج.ا.ا - به عنوان متولی صنعت بیمه در کشور - مأموریت دارد زمینه مناسب توسعه و ارتقای کمی و کیفی عملکرد این صنعت را فراهم آورد. بدین لحاظ و از جهت راهبرد کلان کشور در پیشرفت دانش بنیان اقتصاد ملی، پژوهشکده بیمه (وابسته به بیمه مرکزی ج.ا.ا) با هدف تأمین نیازمندی‌های علمی و توسعه زیرساخت‌های نرم‌افزاری صنعت بیمه کشور فعالیت می‌کند. انتشار کتاب‌ها و نشریات علمی - پژوهشی، تخصصی و اطلاع‌رسانی و مدیریت مطالعات و پژوهش‌های تخصصی در حوزه بیمه، از مأموریت‌های اصلی این پژوهشکده در راستای هدف مذکور است. امید است این اقدامات، عامل مؤثری در بهبود وضعیت و جایگاه این نهاد در کشور شده و انشاءالله موجبات تحقق وضعیت مطلوب آن در چهارچوب الگوی اسلامی - بومی در کشورمان فراهم شود.

سید محمد کریمی

رئیس کل بیمه مرکزی ج.ا.ا

پیشگفتار سرپرست پژوهشکده بیمه

بیمه، صنعتی سودمند، ضروری، مؤثر در توسعه اقتصادی و تقویت‌کننده روحیه تعاون و همیاری است. این صنعت از جهت داشتن سه اثر مهم «افزایش امنیت در عرصه‌های مختلف زندگی و فعالیت‌های اقتصادی»، «افزایش سرمایه‌گذاری، اشتغال و رشد اقتصادی»، و «توزیع عادلانه ریسک‌ها، ارتقای عدالت اقتصادی و کاهش فقر ناشی از مخاطرات که دامنگیر بخشی از جامعه می‌شود»، حائز جایگاه مهمی در پیشرفت و تعالی یک کشور است.

پژوهشکده بیمه (وابسته به بیمه مرکزی ج. ا. ا.) به‌عنوان مهم‌ترین نهاد علمی و پژوهشی ملی در صنعت بیمه، وظیفه مدیریت و هدایت فعالیت‌های علمی و پژوهشی مختلف در این حوزه را با هدف برطرف کردن کاستی‌های مربوط به عرضه و تقاضا برای محصولات بیمه و نیز بهبود وضعیت این صنعت و ارتقای جایگاه آن در نظام مالی و اقتصادی کشور برعهده دارد. انتشار کتاب‌ها، نشریات و محصولات علمی مرتبط با این صنعت، به‌منظور گسترش این دانش و بهره‌گیری از آن در عمل، از جمله مأموریت‌های مهم و کلیدی این پژوهشکده است.

کتاب حاضر، گردآوری سخنان و رهنمودهای ارزشمند ریاست کل محترم بیمه مرکزی از زبان خود ایشان در مدت مدیریت بر این صنعت است که حاوی نکات و تجربیات فراوانی برای صنعت و خانواده بیمه در ایران است. امید است مورد استفاده اهالی صنعت واقع شده و سرلوحه کار آنها قرار گیرد.

سید احمد قاسمی

سرپرست پژوهشکده بیمه

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: برنامه استراتژیک بیمه مرکزی ج.ا.ا. در دهه توسعه و پیشرفت	
مقدمه:	۳
بخش اول: بازیگری و ارزیابی سند استراتژی بیمه مرکزی ج.ا.ا.	۵
بخش دوم: مراحل توسعه و ترجمه استراتژی	۱۳
فصل دوم: گزیده سخنرانی‌ها	
بخش اول: جایگاه بیمه در کشور و اهمیت آن در رفاه عمومی	۳۷
بخش دوم: ارتقای فرهنگ بیمه، ضرورتی برای توسعه جامعه	۴۳
بخش سوم: توجه به افزایش ضریب نفوذ بیمه، معیاری برای رشد و توسعه اقتصادی	۴۹
بخش چهارم: رشد، توسعه و گسترش صنعت	۵۵
بخش پنجم: محصولات بیمه‌ای: ضرورت صنعت، تکریم ارباب رجوع و افزایش قابلیت رقابتی	۶۳
بخش ششم: بیمه شخص ثالث؛ ضرورت، اهمیت و جایگاه آن در کشور	۶۹
بخش هفتم: بیمه‌های عمر و درمان؛ ضامن سلامت و امنیت خانواده	۷۵
بخش هشتم: شورای فقهی صنعت بیمه؛ لزوم تطابق قوانین صنعت با موازین شرعی	۸۱
بخش نهم: تلاش‌های جامعه جهانی برای تحریم و موفقیت‌های صنعت بیمه در توسعه روابط بین‌المللی	۸۵
بخش دهم: اهمیت توجه به مدیریت ریسک بلایای طبیعی	۹۱
بخش یازدهم: سیستم اطلاعاتی یکپارچه بیمه مرکزی ج.ا.ا.	۹۷
فصل سوم: مصاحبه‌های مطبوعاتی، رادیو و تلویزیونی و نشست‌های خبری	
بخش اول: مصاحبه‌های مطبوعاتی	۱۰۳
بخش دوم: مصاحبه‌های رادیو و تلویزیونی	۱۲۳

فصل چهارم: پیام‌ها

- پیام تقدیر از بیمه نوین ۱۳۵
- پیام تسلیت و اعلام آمادگی بیمه‌ها به دنبال زلزله در مناطقی از استان آذربایجان شرقی ۱۳۶
- پیام به خانواده بزرگ صنعت بیمه به مناسبت هفته دفاع مقدس ۱۳۷
- پیام همدردی و اعلام آمادگی صنعت بیمه برای هرگونه مساعدت، به مناسبت عروج شهادت‌گونه دانش‌آموزان بروجنی ۱۳۹
- پیام به مناسبت روز سالروز تأسیس بیمه ایران ۱۴۰
- پیام به مناسبت سیزده آذر، روز بیمه ۱۴۱
- پیام به نوزدهمین همایش بیمه و توسعه با عنوان (راهکارهای توسعه بیمه زندگی: چالش‌ها و فرصت‌ها) ۱۴۳
- پیام رئیس کل بیمه مرکزی ج.ا.ی. به مناسبت اربعین حسینی ۱۴۷
- پیام به مناسبت برگزاری مسابقات بانوان صنعت بیمه ۱۴۹
- پیام به مناسبت یوم... ۲۲ بهمن ماه و دعوت از خانواده بزرگ صنعت بیمه جهت شرکت در مراسم راهپیمایی ۱۵۰
- پیام به شرکت بیمه ملت در خصوص دریافت جایزه تعالی در چهارمین دوره جایزه تعالی منابع انسانی ۱۵۱

فصل پنجم: تقدیرنامه‌ها و افتخارات

- رئیس سازمان حسابرسی: گزارش‌های حسابرسی بیمه مرکزی منطبق با استاندارد و مطلوب است ۱۵۵
- تقدیر وزیر اقتصاد از رئیس کل بیمه مرکزی ۱۵۶
- قدردانی وزیر دادگستری از بیمه مرکزی و صنعت بیمه ۱۵۷
- عالی‌ترین نشان جایزه ملی بقراط به رئیس کل بیمه مرکزی رسید ۱۵۸
- معرفی بیمه مرکزی ج.ا.ی. به عنوان نهاد برتر در مقابله با تحریم ۱۵۹
- تجلیل از رئیس کل بیمه مرکزی در همایش روز مهندسی ۱۶۰
- در دهمین دوره جایزه تعالی سازمانی؛ بیمه مرکزی مفتخر به دریافت تقدیرنامه سه ستاره شد. ۱۶۱

پیشگفتار

با پیدایش صنعت و توسعه شهرنشینی، رفاه و آسایش خاطر انسان‌ها بیش از پیش با چالش مواجه بوده است. یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های جوامع بشری، احساس ناامنی و عدم آرامش است که بر زندگی آنان سایه انداخته است.

بشر برای غلبه بر ناامنی و عدم اطمینان‌های حاکم بر زندگی، راه‌کارهای بسیاری را از ابتدای تاریخ تاکنون اندیشیده است. با تغییر شرایط زندگی بشر و پیشرفت‌های علمی، خطراتی که نوع بشر را تهدید می‌کند، پیچیده‌تر و فراوان‌تر شده است. لذا تلاش‌های جمعی انسان‌ها برای مصون ماندن از خطرات محیطی مورد توجه قرار گرفت. یکی از مؤثرترین روش‌های مدیریت ریسک در جوامع بشری، ایجاد سازوکار بیمه است. بیمه، صنعتی است که علاوه بر ایجاد امنیت و آرامش خاطر، رشد سرمایه‌گذاری و رونق تولید را در پی دارد. توزیع عادلانه ریسک بین افراد اجتماع از دیگر مزایای بیمه است که به‌طور غیرمستقیم جامعه از آن منتفع می‌شود.

با وجود نقش مهم بیمه در بسط‌سازی و تأمین شرایط مساعد اقتصادی، وضعیت کنونی این صنعت در کشور با وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. عواملی چون موانع و محدودیت‌های اقتصادی، نوع نگرش مردم به بیمه و سطح فرهنگ عمومی، میزان توجه و پشتیبانی دولت و مردم از فعالیت‌های بیمه‌ای و... در توسعه یا عدم توسعه‌یافتگی صنعت بیمه نقش قابل توجهی دارد.

خوشبختانه پس از پیروزی انقلاب اسلامی توجه خاصی به صنعت بیمه شده و از رشد قابل توجهی برخوردار شده است. در سال‌های اخیر شاخص حق بیمه سرانه در کشور روند صعودی داشته است. با این وجود، هنوز هم برای رسیدن به جایگاه مطلوب بیمه در اقتصاد ایران باید اقدامات و فعالیت‌های بیشتری صورت گیرد. بدیهی است که کمک و همیاری نهادهای دولتی و غیردولتی مرتبط با بیمه و ارتقای نگرش مردم به مسائل بیمه‌ای می‌تواند، تحقق سریع‌تر این اقدامات را تضمین کند.

فصل اول

برنامه استراتژیک
بیستمین کزی ج.ا.ا. در
دهه توسعه و پیشرفت

- بخش اول: بازنگری و ارزیابی سند استراتژی بیمه مرکزی ج.ا.ا.
- بخش دوم: مراحل توسعه و ترجمه استراتژی

دهه ۹۰،

دهه توسعه بیمه‌های

زندگی

مقدمه

دگرگونی‌های وصف‌ناپذیر کنونی، جنبه‌های فردی، اجتماعی و اقتصادی جوامع بشری را دربرگرفته است. سیاست‌های بازرگانی که در دهه‌های گذشته به‌عنوان ابزاری در دست مدیران برای رویارویی با محیط‌های پیچیده استفاده می‌شد، ابعاد تازه‌تری به خود گرفته است. تغییرات پیاپی محیط تجاری، توجه سازمان‌ها را به برنامه‌ریزی‌های استراتژیک به منظور تطابق سازمان با محیط، جلب نموده است. لذا ضروری است تا سازمان‌ها با چگونگی اتخاذ تصمیم‌های استراتژیک و روش‌ها و فنونی آشنا شوند که منجر به اثربخشی بیشتر این برنامه‌ها شود.

استراتژی، جهت حرکت و قلمرو فعالیت‌های یک سازمان در تطابق و تعامل با محیط است که علی‌القاعده منابع سازمان را با محیط متغیر آن به‌خصوص نیاز بازار و مشتریان به‌گونه‌ای هماهنگ می‌سازد که به توقعات، انتظارات و ارزش‌های اشخاص و افراد ذی‌نفع پاسخی مناسب داده شود. تدوین استراتژی مناسب و مهم‌تر از آن اجرای مطلوب آن، موجب ارتقای اثربخشی سازمان شده و رضایت خاطر ذی‌نفعان را به شیوه‌های مختلف فراهم می‌سازد. بررسی‌ها نشان داده است که مشکلات بسیاری در خصوص تدوین و اجرای استراتژی پیش روی مدیران قرار دارد. عمده دلایل بروز مشکلات را در چند مورد ذیل می‌توان خلاصه کرد:

- عدم پذیرش استراتژی توسط همه مدیران؛
- عدم درک بعضی از جنبه‌های استراتژی توسط طراحان آن؛
- درگیر نشدن بعضی از مدیران در برخی از مراحل و سطوح فرایند تدوین استراتژی؛
- محول کردن مسئولیت اصلی اجرای استراتژی به کارکنان سازمان که اغلب در طراحی نقش چندانی ندارند؛

- تغییرناپذیر تلقی کردن طرح‌های کلان؛
- انتخاب روش‌های بسیار پیچیده و پر هزینه برای طراحی و اجرای استراتژی؛
- عدم توجه به طرح‌های خوب به علت سادگی؛
- عدم کفایت اطلاعات مورد نیاز و مؤثر؛

• تأکید بیش از حد بر جزئیات.

بیمه مرکزی ج.ا.ا. با عنایت به نگرانی‌ها و چالش‌های ذکر شده و با بهره‌گیری از متخصصان و مشاوران، به تدوین و پیاده‌سازی استراتژی‌های خود به‌صورت مؤثر و پیش‌برنده پرداخته است.

www.ketab.ir